

**Een archeologische begeleiding van de
reconstructie van de kruising N34
Hardenberg-De Punt aansluiting Gasselte
te Gasselte, gemeente Aa en Hunze (Dr.)**

A. Wieringa

ARC-Rapporten 2008-69

Groningen
2009
ISSN 1574-6887

Colofon

Een archeologische begeleiding van de reconstructie van de kruising
N34 Hardenberg-De Punt aansluiting Gasselte te Gasselte, gemeente
Aa en Hunze (Dr.)

ARC-Rapporten 2008-69
ARC-Projectcode 2006/305

Opdrachtgever
Provincie Drenthe, Wegen & kanalen
Bevoegd gezag
Provincie Drenthe, W.A.B. Van der Sanden
Beheer en plaats van documentatie
Archaeological Research & Consultancy

ARCHIS nummer bureau-onderzoek
7524
ARCHIS nummer onderzoek
26330

Tekst
A. Wieringa
Afbeeldingen
N. van Malssen
Redactie
N. van Malssen

Status
definitieve versie

Autorisatie — K.L.B. Bosma

Uitgegeven door
ARC bv
Postbus 41018
9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Groningen, 2009

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

De aanleiding voor het uitvoeren van de hier beschreven archeologische begeleiding vormen de werkzaamheden aan de N34 tussen Hardenberg en de Punt, waar bij de aansluiting Gasselte ongelijkvloerse kruisingen worden gerealiseerd. De locaties van deze kruisingen zijn in 2003 (De Roller 2003) en 2004 (De Roller 2004) onderzocht door middel van grondboringen. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken werd door de Provincie Drenthe besloten de werkzaamheden bij de aansluiting Gasselte archeologisch te laten begeleiden. De archeologische begeleiding werd in de periode maart-april 2007 uitgevoerd door A. Wieringa en B. Hui-zenga. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1) en de richtlijnen voor archeologisch bureau- en veldonderzoek van de provincie Drenthe.¹

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt ten westen van Gasselte (afb. 1).

1.3 Objectgegevens

Provincie	Drenthe
Gemeente	Aa en Hunze
Plaats	Gasselte
Toponiem	Kruising N34
Kaartblad	12G
Coördinaten	N: 248.250/555.250 O: 248.375/555.200 Z: 248.325/554.900 W: 248.200/555.100
Periode	Middeleeuwen
Type object	Nederzetting, omringend cultuurland, wegtracé, mogelijk grafveld
Type bodem	Veldpodzol van lemig fijn zand, plaatselijk een loodpodzol
Geomorfologie	Dekzand op keileemrug

1.4 Doel van het onderzoek

De directe aanleiding voor het onderzoek is dat bij het uitvoeren van de geplande werkzaamheden het mogelijk aanwezige bodemarchief onherstelbaar zal worden aangetast. Doel van de archeologische begeleiding is het *ex situ* veilig stellen van het bodemarchief in het gebied door middel van een zorgvuldige documentatie van de archeologische en aardwetenschappelijke sporen en berging van het vondstmateriaal. Hiertoe zijn in het PvE dat in opdracht van Archaeological Research &

¹De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl

Consultancy is opgesteld door drs. J. Schoneveld van ArcheoSupport een aantal vragen geformuleerd.

Indien er nederzettingssporen worden aangetroffen:

- 1 *Welke structuren zijn herkenbaar en hoe is de ruimtelijke verspreiding daarvan?*
- 2 *Zijn erven herkenbaar en is er iets te zeggen over de grootte en inrichting van de erven?*
- 3 *Is er een fasering aan te brengen en zo ja, wat zegt dat over de ruimtelijke dynamiek?*
- 4 *Hoe sluit de fasering aan op het beeld dat verkregen is bij het eerder in het gebied verrichte onderzoek (Waterbolk & Harsema 1979)?*
- 5 *Zijn bij de structuren verbouwingen of uitbreidingen herkenbaar?*
- 6 *Wat is de aard van de materiële cultuur?*
- 7 *Zijn er aanwijzingen voor bouwoffers of verlatingsrituelen?*
- 8 *Zijn er opmerkelijke verschillen tussen (mogelijk) gelijktijdige erven aanwijsbaar bijvoorbeeld qua structuren en materiële cultuur?*

Indien er sporen aanwezig zijn van omringend cultuurland:

- 1 *Kan dan de parcelering worden gegeven?*
- 2 *Hoe is de omgeving buiten de nederzetting ingericht? Zijn greppel- en staketselstructuren herkenbaar? Zijn deze eventueel in verbinding te brengen met de middeleeuwse nederzetting?*

Indien een grafveld wordt aangetroffen:

- 1 *Zijn er randstructuren herkenbaar en zo ja, welke vorm hebben ze?*
- 2 *Hebben de graven een gemeenschappelijke oriëntatie?*
- 3 *Indien zowel crematies als inhumaties aanwezig zijn, hoe is hun verhouding? Zijn hieruit conclusies te trekken?*
- 4 *Is er een chronologische ontwikkeling herkenbaar in het grafritueel?*

1.5 Werkwijze

Zowel tijdens het graven van de wegcunetten als tijdens het graven van nieuwe sloten en het omleggen van een waterleiding zijn op gezette tijden archeologische waarnemingen verricht. Deze waarnemingen bestonden uit het intensief belopen van de taluds van de nieuw gegraven sloten en de wegcunetten, die in eerste instantie tot net onder de bouwvoor uitgegraven werden, en het afsteken van de profielen in de betreffende slootkanten en wegcunetten. Ook werd de uit de sloten en wegcunetten afkomstige grond geïnspecteerd op archeologisch vondstmateriaal als aardewerk, vuursteen en bewerkt natuursteen.

2 Resultaten

2.1 Bodemopbouw

De natuurlijke bodemopbouw bleek over het gehele terrein verstoord. De bouwvoor ging overal scherp over in de C-horizont, die ter plaatse bestond uit donkergeel tot grijs lemig zand of keileem met veldkeien.

2.2 Vondsten

Tijdens de archeologische begeleiding zijn zowel *in situ* als in de uit de wegcu-
netten en sloten afkomstige grond (voornamelijk bestaande uit de bouwvoor) geen
vondsten gedaan.

3 Conclusie en aanbeveling

3.1 Conclusie

Bij de begeleiding is gebleken dat de bodem op het onderzoeksterrein in recente
tijden dusdanig bewerkt is ten behoeve van landbouwdoeleinden en infrastructurele
werken, dat van een archeologisch bodemarchief –als dit ooit aanwezig is geweest–
geen resten bewaard zijn gebleven. De scherpe grens tussen de bouwvoor en de C-
horizont en het ontbreken van (resten van) een podzolbodem duiden erop dat het
terrein is afgetopt. Het is daarom niet mogelijk de in het PvE geformuleerde vragen
(zie paragraaf 1.4) te beantwoorden.

3.2 Aanbeveling

Tijdens de begeleiding van de infrastructurele werken aan de N34 bij Gasselte zijn
geen archeologische sporen gevonden. Verder archeologisch onderzoek lijkt dan
ook niet noodzakelijk. Wanneer bij de uitvoering onverhoopt toch nog grondspo-
ren en/of vondsten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding te worden
gemaakt bij de provinciaal archeoloog, dr. W.A.B. van der Sanden, Drents Pla-
teau, Stationsstraat 11, 9401 KV Assen (tel. 0592-305932, mobiel 06-22662601;
w.sanden@drentsplateau.nl).

Literatuur

- Roller, G.J. de, 2003. *Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van een bureauonderzoek en boringen in het kader van de reconstructie van de aansluitingen van Rijksweg 34 bij Gieten en Gasselte, gemeente Aa en Hunze (Dr.)*. Groningen (ARC-Rapporten 2003-70 = ARC-Publicaties 91).
- Roller, G.J. de, 2004. *Een aanvullend archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen bij Gasselte, gemeente Aa en Hunze (Gr.)*. Groningen (ARC-Rapporten 2004-54).